

L'aigua que tots necessitem

Dimarts, 15 abril 2008

Aquests dies, moltes persones han fet cartes, articles, notes, sobre l'aigua; totes han estat interessants, i l'estil diferent; des d'aquelles que donen punts de vista socials o polítics, a aquelles que els donen més o menys tècnics.

És molt interessant, sobretot de cara a l'urbanita, la majoria dels catalans, aclarir les necessitats hidràuliques per la indústria agrària i alimentícia, com fa el director de l'Escola d'Enginyers Agrònoms de Lleida en el seu article publicat a la premsa, però encara voldria afegir més dades: per produir una poma, calen 60 litres d'aigua, per un enciam 65 litres, per un litre d'oli calen 4.000 litres d'aigua i per un quilo de carn de vedella, 15.000 litres d'aigua. El consum mitjà d'aigua gastada per produir els aliments de la nostra dieta diària és de 2.600 litres per persona, que ve a suposar 950 metres cúbics d'aigua per persona i any.

Aquesta enorme quantitat d'aigua, encara que sigui per les persones, del món urbà i del món rural, prové del món rural, part de la pluja, però sobretot, dels regs.

I dic sobretot del reg perquè en una comarca, com per exemple el Segrià, on no hi plou més de 350 litres per metre quadrat l'any, suposa que l'aportació de l'aigua de la pluja és de 3.500 metres cúbics per hectàrea, i per fer un regadiu (la única agricultura possible) necessitem des de 1.500 metres cúbics per hectàrea i any (en el cas d'un reg de suport) fins a 7.000 metres cúbics per hectàrea y any en un reg de transformació.

Les pluges caigudes a comarques com les del pla de Lleida són ínfimes, des de sempre, independentment d'anys de sequera com ara. Hem de tenir en compte que la mitjana espanyola és de 540 litres per metre quadrat l'any, bastant superior a la nostra.

Per això, la fixació de la població seria difícil si no fos per l'agricultura de regadiu, que es manté gràcies a les pluges i neu del Pirineu, que en part es pot envasar.

En els moments difícils que vivim actualment, és cert que les conques internes que porten aigua a l'àrea metropolitana de Barcelona, sobretot les aigües del Ter i el Llobregat i els seus tributaris, suposen (03.04.08) 147 hectòmetres cúbics, que representa el 21% de la seva capacitat màxima; aquesta dada és anguniosa si es compara amb la de l'any passat, a la mateixa època, que era el 42% de la capacitat.

Les aigües envasades per la Confederació de l'Ebre en terres catalanes és superior, actualment arriba a 1.705 hectòmetres cúbics, el 45% del total possible (l'any passat era el 61%). De tota manera, pensant des del punt de vista de les terres conreables de Lleida, cal dir que l'acumulació important, la de Mequinença, que actualment suposa 1.038 hectòmetres cúbics, ja pràcticament no l'aprofitem nosaltres, i va a regs de Tarragona, el Delta, minitransvasament, i aigües avall.

Com es pot veure, l'aigua que queda pels regadius del pla de Lleida, si no plou aviat és ínfima, i ja no pensem en si tornem a tenir sequera a la tardor; en aquest cas, la situació serà molt més difícil.

Amb aquestes dades podem veure clarament que el problema de la sequera no és un problema de l'àrea metropolitana, sinó que ho és de tota Catalunya i de tots els àmbits, rural i urbà.

Com a reflexió, diré que quan es parla de les necessitats per habitant d'aigua de boca de 150 litres per dia, suposa per a l'àrea urbana, més de 300 hectòmetres cúbics, quantitat a tenir en compte. De tota manera, caldrà diferenciar entre aigua de boca, aquella que cal ingerir per viure, i aigua d'abastament urbà, també necessària, però no tant, aigua per la casa, neteja, rentat, jardins, carrers, renta-cotxes, indústries urbanes, etc. L'aigua que cal ingerir o per cuinar és el 5% de la total. Tot és bàsic en un estat de benestar, però cal fer una escala de valors.

Vull també fer una comparació de les reserves estratègiques de Barcelona i Madrid, les dos grans àrees urbanes de la península. Madrid té 14 envasaments que li donen de beure, amb una capacitat de 946 hectòmetres cúbics, mentre que Barcelona té 6 envasaments amb una capacitat de 600 hectòmetres cúbics. Com a conseqüència d'això, les reserves estratègiques de Madrid són molt superiors a les de Barcelona.

Els problemes hídrics de Catalunya són enormes, ara per la urgència, però sempre com a infraestructura. Toca al govern decidir què ha de fer davant de tantes propostes, què ha de fer per via d'urgència i què ha de fer de forma permanent, i Déu vulgui que no s'equivoqui.

En tot cas, recordar que si els nostres camps han de passar set, pensar que hi ha parcel·les amb arbres que costa molt (anys) de fer i d'altres que són d'herbacis i de producció anyal. En el cas de les anuals, és cert que poden quedar un any de guaret i no caldrà regar, però en aquest cas, encara que es pagués, com fa la Unió Europea, en el desenvolupament de la PAC, caldrà pensar que si s'arriba a aquest sacrifici en el món rural, també hauran de parar diverses activitats, indústries en el món urbà, a les quals, evidentment, també s'haurà d'indemnitzar.

Pensem també que l'agricultura és un sector estratègic, que hi ha activitats que poden desaparèixer d'un país, però mai l'agrària, i que aquells que pensen en l'aigua que s'estalviaria comprant les pomes a la Xina o a l'hemisferi sud, que pensin en la quantitat de petroli que es consumiria i la de CO2 que es produiria en aquest transport, cosa que tampoc afavoriria la sostenibilitat del planeta.

Francesc Camino Germà. Enginyer agrònom